

تحلیل بازی‌های بومی - محلی "بررسی موردی بازی زو"

سعیده جوشقانی

دانشجو دکتری رشته تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
s.joshaghani.ns92@gmail.com

چکیده

پژوهش‌های که توسط متخصصین تا کنون درباره مسائل اجتماعی، فرهنگی و دینی انجام شده است، نشان دهنده آن است که با وجود گوناگونی بی حد و اندازه بازی‌ها از جمله بازیهای سنتی ایران، تحقیق در مورد این موضوع در برخی از قوم‌ها و جوامع انجام گرفته است. این مقاله با هدف شناخت ارزشهای ملی، بازیهای محلی، با پردازش بر بازی زو است. با توجه به هدفی که مد نظر این تحقیق است، نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که اکنون بعلت وجود بازیهای رایانه‌ای و تغییر در سبک زندگی مردم بازی‌های محلی کم‌کم رو به فراموشی رفته است، اما با وجود تحقیقاتی که در این خصوص انجام گرفته، می‌توان نتیجه گرفت که هنوز نظر صاحب نظران معاصر به این گنجینه فرهنگی معطوف است. از این رو می‌توان امیدوار بود که با توجه دوباره متخصصین به این امر مهم با ترویج موضوعاتی با رویکرد بومی و محلی با ترجمان معاصر به کودک و نوجوان امروز در قالب ورزش، نمایش، سرود و بازنگری آن در کتب درسی در حفظ و بقای آن کوشید. این تحقیق به روش مطالعات تاریخی انجام شده و به شیوه کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده است.

واژگان کلیدی: بازی، بومی، محلی، زو.

۱- مقدمه

بازی موضوعی است که در مبحث مردم‌شناسی، فرهنگ عامه اوقات فراغت در رشته‌های مردم‌شناسی، ایران‌شناسی و جهان‌گردی می‌تواند جایگاه مهمی داشته باشد.

در هر منطقه‌ای از کشور ایران، مردمی با آداب و سنن و فرهنگ‌های خاص خود زندگی می‌کنند و اشتراکات و تفاوتیهای مانند: زبان، پوشاک، آیین‌ها، سنت‌ها دارند. در این میان بازی نیز در فرهنگ عامه می‌تواند جای گیرد. به این علت که برای شناسایی یک فرهنگ از ویژگی‌های خاص برخوردار است. اما به علت عدم توجه کافی در بازی‌هایی که در گذشته انجام می‌شده به تدریج به دست فراموشی سپرده شده است. از طرفی امروز نمی‌توان دقیقاً معلوم کرد که فرهنگ با ارزش ایران به علت تنوع قومی - قبیله‌ای دارای چه تعداد بازی‌های بومی - محلی است. و به دنبال آن نمی‌توان اشتراک و تفاوت‌های آنها را باهم به لحاظ زبان، کلام و ... دقیقاً معین کرد.

از این رو سؤال اصلی این مقاله این است که آیا بازی‌های محلی که یک نوع گنجینه فرهنگی ما است، می‌توانند با بازنگری دقیق با حفظ ساختار اما با تغییر فرم اجرایی، ابزاری مناسب در نقش تربیتی و زبانی نوین برای اشاعه فرهنگ ایرانی در سطح گسترده‌تر از مرز و بوم ما قرار گیرد؟ آیا در این راستا بازی زو دارای این ویژگی که در بالا مطرح شده است را دارد؟